

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Rituroul de distribuire: **Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25**

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Tu ești Petru.

E un cuget mare și mângâietor de a se ști membrul Bisericii catolice. Facem parte din nobilimea cea mai veche. Timpurile cele mai vechi, până la venirea Mântuitorului n'au fost decât pregătirea erei creștine, terenul pe care s'a zidit Biserica noastră.

Pentru noi a venit Avram și Isac, pentru noi Iacob și toți profeții, pentru noi Maria și Ioan Botezătorul și pentru noi a coborât pe pământ însuși Dumnezeu Fiul, Isus Hristos.

Isus terminând munca răscumpărării a plecat în cer ca să conducă de acolo mai departe Biserica noastră și l-a lăsat pe Petru de vicarul lui, de guvernatorul vizibil al Bisericii. Petru așa a devenit piatra pe care este zidită Biserica noastră. Isus i-a spus aceasta și i-a promis învingerea Bisericii: „Nici porțile iadului nu o vor birui pe ea“.

Petru prin intuiție superioară, prin avânt dăruit lui de cer, a știut și a precizat în sina lui cine este Isus. „Tu ești Hristos Fiul lui Dumnezeu celui viu“ — a spus el, și aceste cuvinte răsunate în părțile Chesareei, a devenit deviza sfântă a cetății sfinte Roma, cetatea lui Petru. Avântul lui Petru îl au toți vicarii lui Hristos, toți muncesc ca declarația lui Petru să se păstreze în senzul și puritatea originală. Când vorbesc lumii creștine întregi sunt infalibili, pentru că sunt conduși de însuși Hristos.

De aceea în sărbătoarea lui Petru și Pavel, ne îndreptăm privirile noastre la Roma, promițând că totdeauna vom rămânea fii credincioși ai Bisericii catolice. Știind că prin Preafericitul Părinte însuși Isus Hristos ne conduce, cum să cerem noi conducerea oamenilor? Știind că din Roma ne vine lumină, cum să căutăm întineri-

cul? Știind că Roma este capitala lui Hristos, că acolo este vicarul lui, principele Bisericii care are promisiunea Mântuitorului că va birui, cum ne-am întoarce spre alte biserici?

Hristos a zis: „Nici porțile iadului nu o vor birui pe ea“ Va să zică porțile iadului vor încerca lupta cu adevărul, cu Biserica. Vor încerca și încearcă. Dar nu vor birui.

Toată țara românească cumpără bilete de loterie numai la cea mai norocoasă colectură Gh. STĂNOIU. De vânzare la librăria române.

Noul Nunțiu Apostolic.

Preafericitul Părinte Papa Piu XI în locul Excelenței Sale Valerio Valeri mutat la Paris a binevoit a numi în calitate de Nunțiu Apostolic în România pe Excelența Sa Msgr. Andrea Cassulo, arhiepiscop titular de Leontopolis, care până azi a reprezentat sf Scaun în Canada și Terranova.

Noul reprezentant al Vaticanului în România s'a născut la 30 Noemvrie 1869 în Castelletto d'Orba (Italia). A fost hirononit în 1894 și repede s'a distins cu calitățile sale alese. A fost vicar general la Florența și protonotar apostolic. În 1914 a fost numit episcop de Fabriano. În 1921 fiind numit de delegat apostolic în Egipt, a primit titlul de arhiepiscop titular de Leontopolis. În anul 1927 în aceeași calitate a fost transferat la Canada și Terranova, cu orașul de reședință Ottawa.

O despărțire duioasă.

Excelența Sa Msgr. Valerio Valeri fost nunțiu apostolic la București, la dorința expresă a Sfântului Părinte a fost trecut din București la Paris. Mitropolia rom. cat. din București a finut, ca să arate stima ce o datorează Msgr. Valerio Valeri, printr'un festival de adio organizat Anton Burcovici, vicarul general al Mitropoliei din București. Festivalul s'a ținut în Institutul Sfânta Maria a călugărițelor din Pitar Moșu, în 14 Iunie 1936. Afară de înaltele fețe bisericesti din București au participat la acest festival

Msgr. Giuseppe Mazzoli, delegat apostolic în Bulgaria, care pe vremuri a fost secretar de legăție pe lângă Msgr. Valerio Valeri în Egipt, Excelența Sa Sachiz Koghian, șeful armenilor catolici Dr. Victor Macavei, vicar capitular Blaj și alții.

S'a desfășurat un program drăguț cu tablouri vii recitări, muzică de harpă. La sfârșitul programului, Msgr. T. Cisar, mitropolitul de rit latin al României și Msgr. Dr. Victor Macavei vicarul capitular al mitropoliei din Blaj cu cuvinte duioase iau adio în numele catolicilor de orice rit.

Apoi Excelența Sa Msgr. Valerio Valeri le răspunde românește. Acest răspuns desvăluie în întregime inima caldă și sentimentele de iubire ale Msgr. Valerio Valeri, care în timp de trei ani a știut să câștige iubirea și respectul tuturor. Iată ce a spus: „De multe ori viața e sortită să sfârșească acolo unde a început. Așa este și cu mine: Acum vreo trei ani în sălile acestea, unde am fost primit cu atâta afecțiune și bunăvoință de Excelența Sa. Monseniorul Arhiepiscop, de cler, de organizații și de către cuvioasele surori, am venit pentru prima dată în contact cu tot aceea ce are mai de seamă lumea catolică a Bucureștilor.

Și astăzi tot în această sală sunt nevoit să-mi iau rămas bun.

Despărțirile atrag în todeauna germenul tristeții, care stin-

ge dorința de a spune multe lucruri. Cu toate acestea, un cuvânt îmi vine în mod spontan pe buze: „Mulțumesc!”

Imi aduc aminte că și acum trei ani am pronunțat acest cuvânt. Și dacă atunci era justificat prin recepția caldă și afectuoasă ce ni s'a făcut, astăzi, după atâtea dovezi de nesfârșită bunăvoință, cu care am fost înconjurat în tot acest răstimp, ce ar trebui să spun?

Se spune despre Cardinalul Mezzofante, că ar fi vorbit nu mai puțin de șase zeci de limbi și dialecte. Extraordinara lui cunoștință, chiar dacă ași stăpâni-o în întregime, în împrejurările de față tot nu mi-ar fi suficientă să redau în întregime toate corespondențele interioare ale acestui cuvânt „mulțumesc”, ieșit din adâncurile sufletului. Deci vă mulțumesc!”

În această despărțire festivă duioșia trecutului, sobrietatea catolică și căldura sufletului românesc s'au împletit în așa fel, încât Excelența Sa Nunțiu Apostolic Valerio Valeri a fost adânc impresionat. Prin acest singur cuvânt „mulțumesc” izvorit din inima-i sinceră părintească ne-a asigurat, poate pentru ultima dată pe pământul țării, de simpatia lui de totdeauna.

Festivalul se încheie cu Imnul Papal executat pe patru voci de studenții Asociației „FIDES” cu multă însuflețire și într'o tehnică perfectă, ascultat în picioare de către asistență.

Congresul Agrului, organizația diece- zană de Oradea 6—7 Iunie.

Intr'o atmosferă serbătorească s'a ținut în zilele de 6—7 Iunie la Tășnad Congresul organizației diecezane al Agrului din eparhia de Oradea.

Nu ne vom ocupa de fastul neobișnuit nici de cadrele mărețe între care au decurs aceste serbări, ajunge să amintim marea mulțime a intelectualilor, cari au participat, afară de acei 8000 de credincioși, cari au alergat din toate părțile eparhiei, ca să se întărească în spiritul Acțiunii Catolice.

Raportul general al Dlui profesor Aurel Pop este o dovadă vorbitoare, că Agru parohiilor din eparhia de Oradea sunt „celule vii și dătătoare de viață”... și că „acțiunea catolică ce se desfășură în sânul acestei asociații a dat roade frumoase” și căa „Ven. Cler știut să se pună cu toată dragostea în serviciul unei cauze atât de mărețe”. (citatele le-am luat din circularul nr. X. 1932, înaltul ordin al Excelenței Sale Dr. Alexandru Rusu nr. 5763—1932, care cuprinde tot ce este de lipsă, ca Agru să nu fie „mirajul” unei activități infructuoase, ci aceea ce vrea Excelența Sa Episcopul Dr. A. Rusu celălă vie și dătătoare de viață, care prin dragostea de cauză a preoților și mirenilor roade frumoase se aducă).

Agru din Oradea a înțeles să îmbrățișeze orice chestiune

care cadrează cu binele bisericii și sentimentul național.

Agru în 18—25 Ianuarie a ținut octavă pentru unirea bisericilor. S'au organizat în centrele importante în duminicile postului mare conferințe instructive. S'au organizat exerciții spirituale pentru membrii Agrului, cu cuminecări în massă. Membri au participat la binecuvântările euharistice și adorații în cadrele societăților Mariane și Inima lui Isus.

Pe teren cultural-religios Agru din Oradea a dezvoltat o activitate foarte bogată organizând o mulțime de șezători.

Conferențieri cu nume au cutreerat parohiile fruntașe, unde au dezvoltat conferințe cu subiecte actuale, combătând vișii, instruind, întărind și învățând pe membri Agru-lui.

Tot atât de frumoasă este activitatea Agru-lui din Oradea și pe teren social-moral și caritativ.

Raportul în întregime sa este rezumatul unei munci obiective și înțelegătoare, oglinda unei activități vii și folositoare. Spiritul agrist a pătruns în suflete.

Acest spirit agrist a făcut, ca să se ia hotărâri expeditivă în congresul general al Agru-lui. Așa a bunăoară cu privire la cotidianul catolic s'a hotărât, ca să se intervină pe lângă înaltul lor Episcopesc să se ia măsuri, ca pe ziua de 1 Noemvrie 1936 să apără cotidianul catolic la București, 23 August (Duminecă) să fie ziua presei, să se intervină, ca toate eparhiile să ia inițiativa, ca la

congresul general să se poată ajunge la apariția cotidianului.

Problema clasei muncitorești încă este îmbrățișată de Agru, căreia Agru vrea să dea soluție practică prin înființare de căminuri pentru ucenici și ucenice și introducerea religiei în școlile de ucenici, înființarea unei secții aparte, care să se ocupe numai de muncitori, asistență juridică gratuită, bibliotecă etc.

În raportul dlui prof. V. Bolca „chestiunea școlară”, cu o competență rară se arată situația deplorabilă a învățământului din diferitele școli. Se cere, ca să se înceapă o mișcare generală contra faptelor stricacioase și să se convoace un congres al profesorilor.

Ca un semn, că Agru din Oradea este pătruns de spiritul adevărat agrist, care în caz de nevoie — și este cazul — trebuie să fie combatant, publicăm în întregime raportul dlui Dr. I. Văleanu despre raportul cu Biserica Dominantă și „Moșiu-neă” luată cu ocazia congresului.

Raportul cu Biserica Dominantă.

Adunarea națională dela Alba-Iulia (1. 12. 1918) în punct 2 art. III. proclamă: „Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile de Stat”.

Art. 22 al Constituției din 1922 garantează Bisericii unite, ca și altor culte, „de o potrivă libertate și protecție”, recunoscându-i caracterul românesc ca și celei ortodoxe.

Totuși ce se întâmplă ?

Prin Reforma Agrară se prevede loc pentru biserică și casă parohială, apoi sesiune parohială deosebită pentru întreținerea de parohi și cântăreți de strană ortodocși și în comune fără populație ortodoxă, ceea ce constituie o revoltătoare nedreptate, un jaf în avutul public.

Din nenorocire, această nedreptate, acest jaf nu se oprește aci. Sub pretext că ortodocșii au suferit nedreptăți de veacuri și trebuie să între în drepturile lor, ei nu se mulțumesc cu sesiunile eparhiale și parohiale dobândite prin Reforma Agrară ci stăruiesc pentru adevărate impozite în favorul cultului lor. (Așa se zidește catedrala ortodoxă din Cluj cu 75 milioane, din care 50 milioane dela Stat, adică dela noi toți, nu numai dela ortodocși. Așa se face catedrale ortodoxă din Tg.-Mureș cu dări grele asupra municipiului și județului Mureș, cel cu 75% locuitori uniți. Dar mâncând vine pofta.

Un aventurier pripășit în Carei, făcând umbră pământului din mila populației românești unite de acolo, iată că acum ne sfidează, numind pe martirii Hajdu Dorogului „beneficiarii regimurilor maghiare”. Cine? Un ucenic al lui Mangra.

Chiar aici în Tășnad, cineva care se girează de preot ortodox crede că se află în sat fără câini și poate el să treacă peste sfera sa de competență, dând ordine de natură religioasă unor autorități ce nu stau sub ascultarea sa.

În Satu-Mare s'a pus la cale de curând o profanare îngrozitoare. Sub masca antirevizionismului, ortodoxia dominantă caută să facă cel mai odios act de expropriere culturală și morală. Nu le-a fost de ajuns că ne-au confiscat pe Andrei Mureșanu, pe George Coșbuc și pe alții. Acum ei vor să binecuvinteze și piatră de temelie și la timpul său să desvălească statuia lui V. Lucaciu, leul de la Șișești, fala Bisericii Unite, fost elev al Propagandei Fide din Roma.

Ministerul Apărării Naționale, sfidând constituție, legi și tradiții, dă un ucaz că indiferent de gradul ierarhic ce are: Te Deum-ul la serbările naționale are să-l facă exclusiv preotul ortodox, chiar dacă este în localitate mitropolie ori episcopie românească unită. D-l ministru crede că poate trata cu autoritățile de Stat ce nu-i aparțin și cu noi, cetățenii, ca majorul cu recruții la cazarmă? Se înșală! Vom urmări cu băgare de seamă toate samavolnicile dumealor, le vom denunța țării și lumii, vestejindu-le cu ultima energie.

S'a compus și cetit apoi următoarea moțiune care a fost viu aplaudată.

MOTIUNE :

1° Congresul eparhial al Agru-lui întrunit în Tășnad (7, 6, 1936), ascultând raportul secretarului și al casierului, precum și desbaterile urmate, exprimă întreaga sa mulțumire și recunoștință atât comitetului său de direcție cât și celor parohiale.

Roagă comitetul de direcție să folosească toate mijloacele prevăzute în Statut^o pentru continuarea și intensificarea acțiunii sale, creind cadre și organizații și acolo unde ele încă nu există ca să se înstăpânească Cristos în toate sufletele, în toate familiile, în toate organizațiile, în toată țara.

2° Având toată sollicitudinea pentru consolidarea Țării la granița de Vest, așa de mult discutată și pândită de un dușman neastâmpărat, congresul reprobă întrebuințarea puterii de Stat în scopuri de proselitism ortodox.

3° Conștient de adevărul că unirea face puterea, congresului înfierează cu toată energia tendința de a introduce vraja între frați, creind în mod artificial parohii ortodoxe în comune pur unite, aruncând impozite nedrepte asupra uniților și a celor de altă religie, în beneficiul ortodocșilor.

4° În deosebi e indignat congresul de neincetatele umiliri la cari unele autorități de Stat vor să supună Biserica română unită la sărbătorile naționale și la alte ocazii publice românești, oficiind „Te Deum”-uri exclusiv la biserica „dominantă”, cu înlăturarea Bisericii unite, cel puțin tot atât de românească, și în disprețul art. 22 din constituția Țării.

5° Deoarece unele organe subalterne ale Ministerului instrucțiunii publice nu încetează a pândi clădirile și terenurile școlare aparținătoare Bisericii unite, congresul atrage atenția tuturor organizațiilor sale, în

deosebi a membrilor veneratului cler să urmărească această chestie din caz în caz și unde trebuința o va cere, să pornească acțiune judiciară pentru a-și păstra drepturi și proprietăți indiscutabile.

6° Constatând lipsa de ideal, criza morală înspăimântătoare a școlii românești și imixtiunea unor elemente străine și dușmănoase școlii, congresul cere stăruitor purificarea atmosferei școlare, autorizând comitetul său de direcție să ia măsurile convenite, la nevoie chiar să pregătească un congres al profesorilor de religie română unită să discute aceste probleme în deplină cunoștință de cauză, indicând mijloacele potrivite pentru soluționarea lor.

7° Apreciind după vrednicie marea problemă a cotidianului catolic românesc în capitala Țării, congresul își însușește în totul încheierile raporturilor săi și, pentru a duce cu un ceas mai curând la izbândă acest gând mare, roagă respectuos înalta conferință episcopescă de a institui Dumineca Presei.

8° Dându-și seama de importanța clasei sociale de mijloc a industriașilor și comercianților români și creștini, atât pentru naționalizarea vieții publice, congresul atrage luarea aminte a organizațiilor sale asupra nevoii organizării căminelor de ucenici în spirit creștin catolic și românesc.

În eparhia de Oradea sunt numai 85 de organizații eparhiale, înglobând numai 4583 de membri și totuși, cât s'a lucrat!

La noi, suntem mulți cu multe organizații și lăncezim.

Nu ar strica să ne reorganizăm, cum au făcut cei din municipiul Satu-Mare, începând o nouă viață, recrutând oameni adevărați, intelectuali de inimă, căutând întâi generali buni pentru armata neorganizată a lui Hristos, ca comandanții locali ai Agru-lui să nu rămână singuri, fără sprijin.

Sfântul Cristofor.

Numele lui Cristofor înseamnă purtătorul lui Hristos. Mai înainte l-a chemat Reprobus ce, înseamnă, osândit, reprob, așa de abject s'a purtat. A avut o forță corporală foarte mare. După întoarcerea și botezarea lui, puterea mare și-a întrebuintat-o să treacă pe alții peste un râu, care nu avea pod.

Odată un copil l-a rugat să-l treacă. Cristofor l-a ridicat și a pornit cu el, însă copilul tot mai greu a devenit, iar apa tot creștea. Cristofor s'a temut că se cufundă, când a simțit dulce mângâiere în sufletul lui copilul a devenit ușor și așa a putut trece apa. Apoi copilul i-a spus că acum într'adevăr e Cristofor fiindcă el e Isus.

Decius guvernatorul Lidiei l-a chemat și l-a întrebat: ce plăceri îi dă Isus? El a răspuns că Isus nu plăceri pământești i-a promis, dar viață veșnică. Pentru aceasta purtăm crucea lui Isus pe pământ și suferințele împreunate cu ea.

La acest răspuns Decius l-a întemnițat. În temniță a făcut mai multe minuni. Decius i-a trimis două femei stricate ca să-l abată dela căile virtuții, dar Cristofor așa de frumos le-a vorbit că s'au îndreptat. Apoi Decius a ordonat să-i se pună un coif înfierbântat pe cap să-l lege de un scaun de fier și să toarne oleu fierbinte pe capul lui. Cristofor a chemat numele lui Isus și chinurile mari nu le-a simțit. Mulți păgâni s'a făcut creștini văzând aceasta tărie.

În sfârșit Decius a poruncit să-l decapiteze. Cristofor înainte de a fi ucis a îngenunchiat, s'a rugat pentru inamicii lui și a cerut dela Dumnezeu favorul de a scuti locurile unde vor fi înmormântate oasele lui de grindină, foc și boli contagioase și de-a ajuta pe aceia care îi cer intervenția lui, mai cu seamă pe cei bolnavi, călători și păcătoși.

Multe biserici s'au zidit în cinstea lui. În multe locuri figura lui e pictată pe peretele bisericii din afară, pentru că se ține că în care zi ai privit icoana lui Cristofor, nu mori în păcate. Poporul credincios îi cere ajutorul în vreme de furtună, incendiu, foamete și epidemii. Pribegii, călătorii cu tren, automobil și avion pe el îl cinstesc de patron.

Citiți și răspândiți

„Dumineca“

Congregația Maria-nă — Sighet.

Corul Congregației Mariane a Doamnelor române — unite din Sighet în ziua de 29 Iunie la orele 9^{1/2} aranjează un concert în sala teatrului orașenesc

Program :

1. Tetăl nostru. Cor, cu solo sopran Dșoara Dora Cerveni.
2. Dumnezeule, Dumnezeule, cor mixt de Bortneanshy.
3. Sfânt. Cor mixt de Cucu
4. Solo pian Dșoara Adriana Mihalyi.
5. Offertoriu de Seigler. Trio. Sopran : Dșoara Dora Cerveni, Sopran II. Dna Elena Bujor, alt : Dr. Irina Berinde.

6. Óuartett de vioară.

7. La râul Vavilonului cor mixt La pian Dl. Ștefan Elek.

Beneficiul net este destinat pentru augmentarea fondului de zidire al bisericii din Sighet III.

Dirijor : prof. D. D. Stan

Prețuri : Loja parter : 180
Loja etaj : 150 Loja balcon ; 100
Stal I. : 45 Stal II. 35 Stal
III. 25 Balcon 20. Loc de stat
10 plus timbre.

Pentru comitetul răspunde : Titu Berinde

Tipografia și Librăria Asociațiunii ptru Cultura Poporului Român din Maramureș

Hârtie și călimară
Toc, creion orice cerneală
Penițe, toc automat
Hârtie de pachetat
Tampoane și sugător
Hârtie în trei colori
Burete ce șterge bine
Și caiete cu foi fine
Creion Hardmut Kohinor
Tușuri în multe colori
Cărți frumoase de lectură
Copcii, ace, gumă bună
Chipuri sfinte și rozare
Tipărituri parohiale.
Toate se găsesc aici
Veniți dar voi, mari și mici.

Calendar săptămânal.

28 Iunie — 4 Iulie 1936.

28. Dumineca IV-a după Rusalii

ap. Rom. 6, 18. Evg. Matei 8, 5-13

Moașt. Cir. și Ioan

29. Luni SS. ap. Petru și Pavel

ap. II. cor 11, 21 Evg. Mat. 16, 13

30. Marți Serb. 12 Apostoli

1. Mercuri Cosma și Damian

2. Joi Veșmânt. Mariei

3. Vineri M. Iacint † 107

4. Sâmbătă Ep. Andrei † 720

15... „Dară voi cine ziceți, că sunt eu?” 16. Iată Simon Petru răspunzând a zis : Tu ești Hristos Fiul lui Dumnezeu celui viu. 17. Și răspunzând Isus a zis căci nu trupul și singele au descoperit ție ci Tatăl meu cel din ceriuri. 18. Și eu zic ție că tu ești Petru și pe această peatră voi zidi biserica mea și porțile iadului nu o vor birui pe ea. 19 Și ție-ți voi da cheile împărăției ceriurilor și orice vei lega pe pământ, va fi legat și în ceriuri și orice vei deslega pe pământ, va fi deslegat și în ceriuri. Mateiu 16, 15—19.

